

Asia: VN/2005/2020

Esittävän taiteen valtionosuusjärjestelmän uudistaminen

Lain soveltamisalan laajentaminen (1 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Lain tavoite (2 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Valtionosuuden tavoite (3 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Valtionosuuden saamisen edellytykset (4 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Valtionosuuden myöntäminen toistaiseksi tai määräajaksi (5§)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Kannatamme alkuperäisen työryhmän ehdotusta molempien 3 sekä 6 vuoden kausien pitämistä määräaikaisina.

Muutoin järjestelmä muuttuu jo lähtökohtaisesti epätasa-arvoiseksi toimijoiden kesken. Toistaiseksi voimassa olevat 6 vuoden kaudet tarkoittavat sitä, että kaikki rahoitusjärjestelmien välinen teoreettinen vaihtuvuus tapahtuisi 3-vuotisten vos-toimijoiden ja ns. vapaan kentän (Taiken kautta rahoitettujen) toimijoiden kesken. Näin ollen ovi sulkeutuisi kiinni myös vahvalta 3-vuotiselta vos-toimijalta nousta 6-vuotisen kauden piiriin.

Nyt uudistettavan vos-lain tulisi olla validi pidemmällä aikajänteellä, eikä pyrkiä korjaamaan ainoastaan vuoden 2020 tilannetta. Ehdotuksessa työryhmän omat kirjaukset vaihtuvuuden vähyydestä ja oletuksesta, että nykyiset valtionosuuden piirissä olevat esittävän taiteen yksiköt, hyväksyttäisiin todennäköisesti uuden järjestelmän piiriin toistaiseksi, on kestävä lähtökohta tasavertaisuuden näkökulmasta. Kirjauksen olettamus myös romuttaa täysin ajatuksen järjestelmän joustavuudesta ja vaihtuvuudesta esittävän taiteen rahoituksen ekosysteemin sisällä, mikä kuitenkin oli yksi uudistuksen tavoitteista. Näin asetettuna, vaihtuvuutta jatkossakin säätelee ainoastaan valtionosuusraamiin osoitettu kokonaismäärä, ei toimijuuden monimuotoisuus.

Valtionosuuden perusteeksi vahvistettavan henkilötyövuosien määrän määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Lähtökohtaisesti laki on epätasa-arvoinen erikokoisille toimijoille. Lakiesitys ei korjaa pienten toimijoiden kannalta keskeistä, rahoituksen määräytymiseen liittyvää epäkohtaa: vakituisen henkilöstön keskipalkan määräytymisperusteet vinouttavat ja kurjistavat toimintaa, koska pienen kiinteän henkilöstön varassa toimivien organisaatioiden on rahoituksellisesti käytännössä mahdotonta maksaa kilpailukykyisiä palkkoja johto-, markkinointi- ja muulle vakituiselle henkilöstölleen matalapalkkaisempien henkilöstöryhmien kokonaan puuttuessa.

Ehdotus: Vakituisten henkilöstön organisaatiokohtaisen keskipalkkakertoimen sijaan tulisi siirtyä käyttämään laskennallista toimialakohtaista keskipalkkakerrointa tai korottaa riittävästi pienten toimijoiden valtionosuusprosentteja.

Korotetun valtionosuusprosentin määräytymisen perusteet (6 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Lakiehdotuksen perusteluissa (s. 24) esitetty korotettujen henkilötyövuosien määrä 120 on raskaasti alimitoitettu: niiden avulla ei voida kattaa nykyisiä harkinnanvaraisia tukia eikä edistää niitä kulttuuripoliittisia päämääriä, joihin korotuksella pyritään.

Sirkuksen ja tanssin osalta asia on keskeisen merkittävä: lain perusteluissa viitataan alojen kulttuuripoliittiseen merkittävyyteen, mutta niiden nykyinen alimitoitettu rahoitus uhkaa lakiuudistuksen myötä jopa heiketä, mikäli korotettujen henkilötyövuosien määrä on jo lähtökohtaisesti liian alhainen.

Ehdotus: Korotettujen henkilötyövuosien määrää tulee merkittävästi lisätä perusteluissa mainituista 120 henkilötyövuodesta.

Svenska Teatern ja Tampereen Työväen Teatteri –nimisten teattereiden rahoitusasema (6§)

Valitse sopivin

Kannatan muutettuna

Muutosehdotus tai muu kommentti

Molempien toimijoiden erityisasemalle on nähtävissä perusteet, kun kysymystä tarkastelee esimerkiksi kieli- ja aluepolitiikan näkökulmasta. Kaikkien kansallisten laitosten ei myöskään tulisi olla Helsingin 00100 -alueella. Jos kyseisille toimijoille halutaan antaa kansallisen toimijan status, tulisi molemmat organisaatiot siirtää omalle momentilleen, muiden kansallisten toimijoiden joukkoon. Nyt esitetty ehdotus on epäsymmetrinen suhteessa muihin lain piiriin tuleviin vostoimijoihin nähden ja on osoitus kompromissista kysymyksen edessä. Tässä vaiheessa ministeriöllä olisi oivallinen hetki linjata strategisesti koko kansallisten toimijoiden momentti ja huomioida myös muiden taiteenalojen kansallisesti merkittävät toimijat, kuten esimerkiksi sirkuksen ja tanssin alalla.

Määräajoin laadittava toimintayksikön rahoitusta koskeva suunnitelma (7 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Hakeminen valtionosuuden piiriin (8 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

Henkilötyövuosien kokonaismäärän ja valtionosuudeltaan korotettujen henkilötyövuosien määrän tulee olla laissa riittävällä tasolla, jotta valtionosuuden piiriin voi ottaa lisää toimijoita. Henkilötyövuosien kokonaismäärää on tarkasteltava ja tarvittaessa lisättävä kolmen vuoden välein alan toimintaedellytysten turvaamiseksi.

Lakiuudistus ei huomioi tuotantoalustojen toimintamallia, joissa kiinteiden henkilötyövuosien määrä on matala. Esimerkiksi Circo – Uuden sirkuksen keskuksen kohdalla, jos vaikka kaikki nykyiset henkilötyövuodet laskettaisiin korotetun 60 % mukaan, jää euromääräinen summa silti alle nykyisen toiminta-avustuksen (Taike). Oma kysymyksensä on, halutaanko kulttuuripoliittisista syistä johtuen mahdollistaa esimerkiksi nykysirkuksen tuotantoalusta, jolle luodaan lähtökohtainen htv-taso korkeammaksi, mitä se olisi nykyisessä tilanteessa, jossa rahoituksen taso määräytyy tämänhetkisen htv-määrän pohjalta.

On tärkeitä jatkossakin kehittää esittävän taiteen rahoituksen ekosysteemiä kokonaisuutena, huomioiden erilaiset toimijuuden muodot ja varmistaa riittävät toimintaresurssit.

Määräajoin tehtävä valtionosuuden edellytysten täyttymisen arviointi (8 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Valtionosuusprosentit 37 ja 60 (rahoituslaki 22 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Esittävien taiteiden yksikköhinnat (rahoituslaki 35 §)

Valitse sopivin

Kannatan

Muutosehdotus tai muu kommentti

-

Lievonen Riku
Cirko - Uuden sirkuksen keskus